

Primärvårdens utbildningsenhet
2026-08-26

Kvalitetskrav på vårdcentraler som utbildar ST-läkare i allmänmedicin

Primärvårdens utbildningsenhet ansvarar för uppföljning av vårdcentralernas utbildningsuppdrag och kvalitetssäkring av utbildningsverksamheten.

Alla vårdcentraler inom Vårdval Vårdcentral har ett obligatoriskt utbildningsuppdrag. Vid utbildning av AT-, BT- och ST-läkare ska det finnas förutsättningar för en hög och jämn utbildningskvalitet enligt Socialstyrelsens föreskrifter och regionala riktlinjer.

Nystartade vårdcentraler eller enheter som inte har haft ST-läkare anställda under en längre period ska kvalitetsgranskas av studierektor innan ST-läkare kan anställas. Kontakta studierektorsorganisationen i delområdet för att diskutera upplägget för ST-utbildningen och för att boka ett besök på er enhet. Vid det fysiska besöket inventeras lokaler, utrustning och patientunderlag, samtidigt som utbildningens upplägg går igenom.

Nedanstående kvalitetskrav utgör grunden för ST-utbildning på vårdcentral.

Kvalitetskrav

1. Vårdcentralen ska erbjuda en bred allmänmedicinsk verksamhet, inklusive barnavårdscentral (BVC), samt ha läkaransvar för hemsjukvård och särskilda boenden för äldre (SÄBO). Verksamheten ska ge förutsättningar att utreda, behandla och följa patienter i alla åldrar med olika hälsoproblem över tid, med fokus på kontinuitet.
2. ST-utbildning i allmänmedicin kräver ett brett och varierat patientunderlag som omfattar barn, vuxna och äldre samt patienter med kroniska sjukdomar för att målbeskrivningen ska kunna uppfyllas. Vårdcentralen ska ha minst 2 400 listade patienter.

3. Vårdcentralen ska ha funktionella lokaler och adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling.
4. Vårdcentralen ska vara bemannad med minst två handledarutbildade specialister i allmänmedicin som tillsammans arbetar kliniskt motsvarande minst 100 procent. Utbildningsläkare ska ha tillgång till kollegor för klinisk instruktion under hela arbetstiden.
5. Huvudansvarig handledare för ST-läkare ska vara specialist i allmänmedicin och ha handledarkompetens samt godkänd handledarutbildning. För specialister utbildade utomlands krävs dessutom genomgången kurs i patientcentrerad kommunikation och konsultation för att handledarbehörigheten ska godkännas. Handledaren ska vara verksam på samma vårdcentral som ST-läkaren i sådan omfattning att handledningsuppdraget kan fullgöras enligt Västra Götalandsregionens regionala riktlinjer och regiongemensamma rutiner för ST-utbildning.
6. Grunden för ST-utbildning i allmänmedicin är kliniskt arbete med fysiska patientbesök. Digitala vårdkontakter med vårdcentralens listade patienter kan introduceras och användas i takt med att ST-läkaren bedöms vara redo för detta, och då i första hand för uppföljning av ST-läkarens egna patienter. Omfattningen bör inte överstiga cirka 10 procent av heltidsarbetet.
7. En fast patientlista för ST-läkare rekommenderas för att underlätta arbetet med kontinuitet och fast läkarkontakt. Patientansvaret behöver anpassas efter ST-läkarens kompetensnivå och utbildningssituation. Socialstyrelsen anger som riktvärde cirka **550 invånare per ST-läkare i allmänmedicin i mitten av specialiseringsutbildningen**, jämfört med 1 100 invånare per specialist. Detta speglar att ST-läkaren behöver tid för handledning, utbildning och kompetensutveckling.
8. Vårdcentraler med ST-läkare ska genomföra en extern granskning (SPUR) minst vart femte år. Identifierade brister ska följas upp med en åtgärdsplan och nödvändiga förbättringsåtgärder genomföras tills bristerna har åtgärdats.
9. Mer än hälften av ST-utbildningen genomförs på vårdcentralen. Övrig tid består av tjänstgöring på andra kliniker samt deltagande i kurser, utbildningar och andra obligatoriska utbildningsmoment. Verksamheten ska därför inte vara helt beroende av ST-läkarnas närvaro på vårdcentralen, utan kunna fungera även när ST-läkare inte är på plats.